

LIMU-DEMO 6

JOHDATUS MONIALAISIIIN OPINTOIHIN
Esi- ja alkuopetus

SYKSY 2020

JULIA PETÄJÄ julia.petaja@gmail.com / 041-5052188

Esi- ja alkuopetuksen havainnointitehtävä (selvitte seuraavia asioita):

Oppimisympäristöstä:

- Millainen on esiopetuksen tai alkuluokan oppimisympäristö ja miten se huomioi lasten yksilöllisyyden? (Esim: *Miten tila on järjestetty ja ”sisustettu” lapsenoppimista ja kasvua tukevaksi? Missä muualla opiskellaan kuin luokahuoneessa? Millaisia materiaaleja ja välineitä käytetään? Millaisia työskentelytapoja käytetään? Millaista vuorovaikutusta työskentelytavat mahdollistavat lasten välillä / aikuisen ja lasten välillä?*)

Oppisisällöistä:

- Mitä laaja-alaisia oppimiskokonaisuuksia/oppiainesisältöjä/oppiaineita opetukseen sisältyy (vrt. Esiopetuksenopetussuunnitelma 2014 ja Perusopetuksenopetussuunnitelmanperusteet 2014)?

Toiminnasta ja ohjaamisesta:

- Miten lapsikeskeisyys ja/tai opettajajohtoisuus ilmenee? Miten lapsi ja lapsen lähtökohdat otetaan huomioon? Miten toiminta lähtee liikkeelle lapsesta käsin esim. niin, että lapselle merkitykselliset asiat ja kiinnostuksen kohteet sekä lapsen oma aktiivisuus otetaan huomioon?
- Mikä on leikin merkitys, sija ja tila havaintohetkesi aikana? Millaisesta lasten kanssa suoritettavasta toiminnasta havaintoaikasi rakentui?
- Millaista palautetta lapsi sai toiminnastaan (opettaja ja vertaiset, sisältyikö itsearviointia)? Ohjasiko se lapsen toimintaa edelleen ja oliko se oppimista/työskentelyä/käyttäytymistä edistävää?
- Millä tavoin toiminta lähtee liikkeelle tai ohjautuu opettajan toiminnasta käsin? Oliko opetuksessa mukana moniammatillisuutta (esim. luokanopettajan, lastentarhanopettajan, erityisopettajan, erityislastentarhanopettajan yhteistyötä)? Entä samanaikaisopettamisen tai tiimiopettajuuden muotoja (esim. luokanopettaja/erityisopettaja/lastentarhanopettaja opettavat yhdessä)?

Kasvun ja oppimisen tukemisesta:

- Miten lasten opetusta eriytettiin? (Miten lapsen yksilölliset lähtökohdat/oppimiseen liittyvät haasteet otettiin huomioon?)

Esi- ja alkuopetuksen havainnointitehtävän purku:

- Mitä saitte selville?
- Mikä:
  - Innosti?
  - Kiinnosti?
  - Ihmetytti?
  - Ärsytti?
  - Muuta yhteisesti pureskeltavaa vierailujen perusteella?
  - Avautuiko kokonaisopetuksen/eheytytyn opetuksen maailma?

AJATUKSIA AAMUN LUENNOLLA

Kirjoita chattiin jokin havainto / oivallus aamun luennolta.

Osallisuuden portaat (Hart 1992; Turja 2011)

Lasten ja aikuisten yhteistoiminnallisuus

Lasten omat projektit, aikuiset tukena

Lapset päätöksentekoon aikuisten projekteissa

Lapset konsultteina aikuisten projekteissa

Aikuisten ehdoilla kuulluksi tuleminen

Muodollinen lasten kuuleminen

Tunnelman luonti lasten osallistamisella

Manipuloidaan lasten ajattelua ja sanomisia

“Opettajien ja oppilaiden väliset suhteet ovat vuorovaikutukseen perustuvia valtasuhteita, joissa oppilailta edellytetään mukautumista opettajien valtakäyttämiseen.”

(Antikainen, Rinne & Koski 2003)

PROPE: VUOROVAIKUTUSOSAAMINEN JA MONINAISUUTEEN LIITTYVÄ OSAAMINEN

- Kykenet toimimaan yhteistoiminnallisesti vuorovaikutustilanteissa ja ryhmissä.
- Olet kykenevä ja kiinnostunut kuuntelemaan toista ja kykenevä viestimään erilaisissa vuorovaikutussuhteissa.
- Kykenet tiedostamaan ja haastamaan moninaisuuteen liittyviä asenteitasi ja uskomuksiasi ja toimimaan ymmärtäen, että jokainen ihminen on erityinen ja omanlaisensa edellytyksineen ja taustoineen.
- Kykenet toimimaan vuorovaikutuksessa kulttuurisesti moninaisissa konteksteissa.

Vuorovaikutusosaamisista ja moninaisuuteen liittyvää osaamista sekä niiden kehittymistä voit tarkastella mm. seuraavien kysymysten avulla:

- Millainen olen vuorovaikuttajana? Analysoi asiaa eri vuorovaikutustilanteiden kannalta. Mieti esimerkkejä onnistuneista/sujuvista sekä haasteellisista tilanteista. Mikä minulle on vaikeaa/helppoa vuorovaikutustilanteessa? Voit hyödyntää vuorovaikutusosaamisen itsearviointityökalua (käytössä mm. OKLV211-, OKLA1209-, OPEA215-opintojaksoilla)
  - Kuvaa erilaisia tapojasi olla vuorovaikutuksessa toisten kanssa (esim. nonverbaali viestintä, vrt. esim. Joharin ikkuna).
  - Kuinka tunnistat ja säätät erilaisia tunteitasi vuorovaikutustilanteissa?
  - Millainen olen kuuntelijana ja tulenko itse kuulluksi?
  - Millainen olen tiimityöskentelijänä?
  - Miten kohtaan oppijani/työkaverini/vanhemmat?
  - Miten tunnistat erilaisia ryhmäprosesseja ja ryhmädynamiikkaan vaikuttavia tekijöitä ja kuinka ne vaikuttavat vuorovaikutukseeni ryhmässä?
- Millaista moninaisuuteen liittyvää osaamista minulla on:
  - Millaisia ennakkoluuloja, asenteita, oletuksia ja uskomuksia tunnistat itsestäni, jotka vaikuttavat tapaan kohdata toisia ja olla vuorovaikutuksessa heidän kanssaan? Miten käsittelen niitä?
  - Millaista moninaisuutta tunnistat itsessäni ja muissa, esimerkiksi erilaisia identiteettejä ja niitä rakentavia tekijöitä, ja miten se näkyy ajattelussani ja toiminnassani?
  - Kyseenalaistanko sitä, mitä tiedän oppijasta? Miten omat asenteeni vaikuttavat oppijoiden kohtaamiseen? Olenko valmis oppimaan oppijasta lisää?
  - Miten opettaja voi tukea/ ohjata luokan ilmapiiriä niin, että erilaisuutta sallitaan ja ymmärretään arvostaen sekä huolehditaan toisista?

**NÄHDÄÄN TAAS
ENSI VIKOLLA!**